

Författare: | Berglund M, Wall A, Höjgård S,
Kaspersson E, Rabinowicz E,
& Wilhelmsson F
Språk: Svenska
Dokumentstatus: AgriFood Economics Centre, Rapport 2010:3
Kontakt: fredrik.wilhelmsson@agrifood.lu.se

Abstract

Jordbruket, växthusgaserna och effektiva styrmedel

Jordbruket står för ca 15 procent av de svenska växthusgasutsläppen. I rapporten diskuteras vilka åtgärder som kan vidtas för att minska dem och vilka styrmedel som kan användas för att göra det intressant för jordbrukare att vidta åtgärderna. Fokus ligger på de utsläpp som sker på gården och på de åtgärder som kan vidtas på gårdsnivå.

De åtgärder som diskuteras är insatser för att förbättra kväveutnyttjandet, reducerat jordbearbetningssystem, odling av fånggröda i kombination med vårbearbetning, odling av proteinfoder, täckning/behandling av flytgödsel, rötning av stallgödsel, minskad inkalvningsålder och byte av uppvärmningssystem. De styrmedel som diskuteras är lagstiftning, skatter, subventioner samt handel med utsläppsrätter. I rapporten illustreras hur stor minskning av utsläppen ett enskilt företag kan åstadkomma om det genomför de analyserade åtgärderna. En diskussion förs också om vilka typer av företag/situationer som respektive åtgärd kan vara lämplig för.

Eftersom utsläppen varierar mycket mellan gårdar pga. skillnader i lokala förhållanden bör styrmedlen ge jordbrukarna möjlighet att välja de åtgärder som är bäst för just den gården. Detta talar emot att lagstiftning och subventioner skulle vara effektiva styrmedel annat än i undantagsfall. Skatter och handel med utsläppsrätter, som båda påverkar kostnaden för växthusgasutsläpp men överlåter valet av åtgärder till jordbrukaren, är i allmänhet effektivare, dvs. bättre lämpade för att styra valet mot effektiva åtgärder.

Utsläpp av växthusgaser som beror på biologiska processer i marken är emellertid svåra att mäta och kontrollera. I många fall är kunskapsläget helt enkelt otillräckligt för att utsläppens omfattning och effekten av åtgärder för att minska dem skall kunna fastställas. Detta talar emot tanken att införliva jordbruket i ett system för handel med utsläppsrätter baserade på de enskilda gårdarnas faktiska utsläpp och utsläppsminskningar. Däremot är det svårt att finna argument för att särbehandla utsläpp som beror på jordbrukets användning av fossila bränslen. På samma sätt som inom andra sektorer kan jordbruket fås att vidta åtgärder för att minska utsläpp av koldioxid från energianvändning genom att fossila bränslen beskattas. Dyrare bränsle kan också innebära minskade utsläpp från mark om jordbearbetningens omfattning minskar. Utsläpp från djurhållningen (djurens matsmältning samt lagring och hantering av gödsel) är förhållandevis enkla att mäta och är därför också möjliga att beskatta.

Får ej citeras utan tillåtelse

Datum: 110110